

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím:

Forrás:

Bp.

(Hely)

1931. II. 4.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Old)

Osztályozás

Tárgy

394.25

Hely

Idő

1931

Személy

Pesti farsang Budán

A pesti farsang nem volt ám mindenkor olyan élénk és változatos, mint — teszem azt — napjainkban.

Podmaniczky Frigyes báró írja többek között emlékirataiban, hogy például az 1845-évi pesti farsang alig adott magáról életelt. Néhány nyilvános táncvigalmon kívül a kedélyes és otthonias színezettel bíró társas, vagy talán inkább táncos élet nem volt képes lábra kapni.

Annál fényesebbnek ígérkezett és vált is valóban a budai farsangi idény, már csupán azon oknál fogva is, mert az ott székelő és hivatalból nyílt házat tartó nagyuri családink egyszersmind szép, kedves és nagyobb számú eladó kisasszonyokkal voltak megáldva. És így a hivatalos kötelességnek eleget téve, egyszersmind a szülei kedves kötelemek találtak kielégítést.

Keglevich Gábor gróf tárnokmester, Festetich Albert, József nádor főudvarmestere, Lederer báró katonai parancsnok, Török Bálint gróf a helytartótanács tanácsosa egymást felváltva nyitották meg termeiket a mulatni vágyó és mulatni tudó fiatalság előtt.

A mai modern kor gyermekeinek nem szabad elfelejteniük, hogy akkoriban bizony a széles Duna hátát még nem ivelte öt karsu lid, mint mostanság. Sőt, a két part lakói egyáltalán nem tudták, hogy mi fán terem a „lid“ elnevezésű átkelési alkalmatlanság.

3. És a pesti oldalon farsangolási vágyát kitombolni nem tudó fiatalság a sűrű ködön keresztül sóvárogva nézett át a budai partra, fel a várhegyre, ahonnan a kivilágított ablakszemek csalogatóan villogtak át a fagyos éjszakákon.

Csak egyetlen alkalmatosság volt, amelynek igénybevételével Pestről meg lehetett közelíteni a budai partot: a hajó. De persze az sem a mai modern értelemben véve, hanem csak afféle primitív lélekvesztő alakjában.

Podmaniczky Frigyes báró írja emlékirataiban, hogy egy alkalommal, amikor a tomboló kedvű fiatalság farsangolás okából a Duna hátán át akart rándulni a budai oldalra, Semsey Albert inasa annyira megijedt a Dunán sűrűn aláúszó jégtablaktól, hogy hanyatthomlok menekült, ura podgyászát otthagyva. Nem átalította nyíltan kijelenteni, hogy nincs emberi hatalom, mely őt a hajóra való szállásra rábírhatta.

— Késnünk nem lehetvén — írja Podmaniczky emlékirataiban —, nem maradt más hátra, mint a csónakra szállítani magunknak barátunk poggyászát és a pesti parton hagyni megvetésünk tárgyát: a félelemtől nyárfalevél gyanánt rezgő, huszár-ruhába bujtatott gyáva legényt.

Ugyancsak megtörtént ez az eset egy pozsonyi uraccsal is, aki lejövén Pestre, dicsérni hallotta a Budán végbemenő nagy-szerű farsangi ünnepélyeket. Szövegkelt is az átalmenni szándékozó fiatalokkal, hogy együtt hajókáznak át a haragosan zajló folyón a tárnokmesterék báljára.

Amikor este hét órára a fiatalok összegyülekeztek a pesti Dunaparton, várván a hajó elindulását, a mi pozsonyi ficsur barátunk az egymással versenyt futó jégtablákat megpillantva, magára erőszakolt nyugodt kedéllyel kijelentette, hogy ő bizony nem ül bele a lélekvesztőbe, mert a testi épsége árán nem hajlandó megfizetni a budai farsangolás örömeit. Ezután sarkon fordult és otthagyta a társaságot.

Az 1847-ik esztendő farsangján József főherceg nádor halála fölött érzett gyász miatt nyilvános bálakat nem rendeztek. Keglevich Gábor gróf Budán szűkebbkörű, családi jellegű estélyt adott, melyre a hírneves Vieuxtemps művész is hivatalos volt.

A pestiek közül is többen meg volta

híva, de az irtózatossá váló jégzajlás miatt senki sem mert vállalkozni az életveszélyes utra.

Széchenyi István gróf, aki az estélyre szintén hivatalos volt, kijelentette, hogy ő mindenáron átmegy a zajló Dunán és a netalán jelentkező partnereket is szívesen látja a csónakjában.

A pesti fiatalság közül mindössze ketten jelentkeztek: Andrássy Gyula gróf és Podmaniczky Frigyes báró. A három vállalkozó szellemű ur, maguk mellé véve a keletkező „Csónakda“ kormányosát, a zajló folyón, jégtorlaszok között, csakugyan átvirgódtek Budára és az életveszedelmes kísérletezést egy kellemesen átmulatott éjszaka örömeivel és gyönyöreivel fizettek önmaguknak.

— E szívósságot és kitartást — írja Podmaniczky emlékirataiban — a Budán szé-

kelő szép és kedves hölgyek vonzó erejének köszönhattuk mindannyian. Mert ha ezek nincsenek, bizonyára mi is ritkábban és nem oly hévvel szálltunk volna szembe a csikorgó hideg és zajlás okozta alkalmatlansággal.

Festetich Albert gróf termei akkoriban farsang évadján szintén nyitva álltak a vig-ságos kedvű pesti fiatalság előtt.

Festetichék a budai várban azt az épületet lakták, amelyet most a miniszterelnökségi palota révén ismer mindenki.

Podmaniczky Frigyes báró a történelmi emlékü híres Festetich-palotáról így emlékezik meg:

A polka-tánc azon a télen jött divatba Pesten és Budán. Én a Sándor-palota előszobájában, egy táncvigalom alkalmával, a szünóra alatt tanultam meg polkázni Beckerstől. Ahányszor most a kormányelnök föladótermébe megjelenek, az előszobán végig haladva, mindig polkát lejteni látom magamat...

Dobozi István